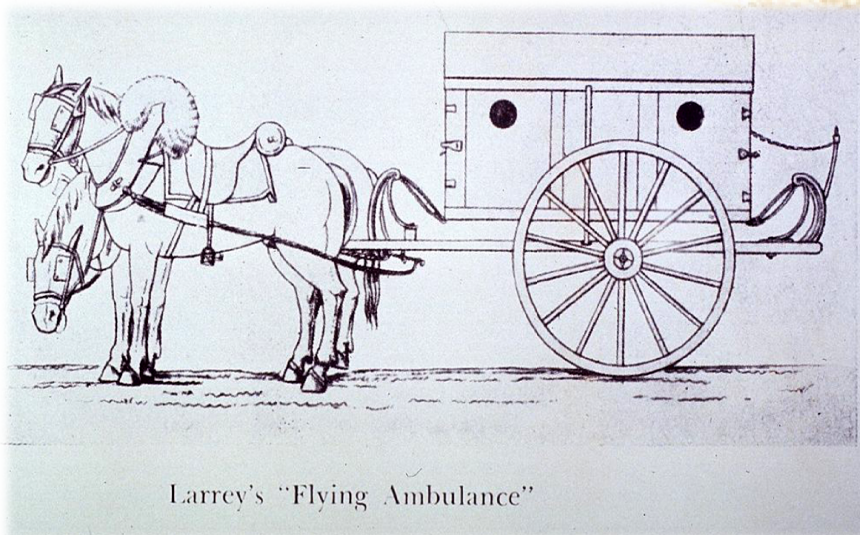

PRVÁ POMOC VČERA A DNES

*** Sanitky ***

Už od stredoveku ľudia potrebovali prepraviť chorých a ranených na miesta, kde by im mohla byť poskytnutá pomoc. Používali na to ručne ťahané káry alebo vozy.

Táto potreba vzrastala hlavne počas vojen. Ranení vojaci boli nepohodlne ťahaní na vozíku cez hrbole a výmole. Táto preprava sa nepáčila Napoleonovmu osobnému lekárovi, barónovi Dominiqueovi Larreymu. Preto dal v roku 1792 na vozík pripevniť zvláštne pružiny a prístrešok, ktorý chránil ranených pred vetrom a dažďom a nazval ho „lietajúca

Larrey's "Flying Ambulance"

ambulancia“. Tento vynález mal taký úspech, že o štyri roky neskôr mala francúzska armáda už celú jednotku vybavenú dvanástimi takýmito ambulanciami ťahanými koňmi.

Prvá sanitka poháňaná spaľovacím motorom (Daimlerov motor) bola predstavená v roku

1895 v Paríži a o 5 rokov neskôr sa začala aj reálne používať. Technický pokrok v 19. a 20. storočí umožnil vznik modernejších sanitných vozidiel. Preprava ranených sa stávala rýchlejšou a pohodlnejšou, ale stále chýbal niekto, kto by nie len prepravoval, ale aj zachraňoval. Preto koncom 19. storočia začali vznikať organizácie ako Červený Kríž založený Henrym Dunantom v roku 1863 alebo prvá samaritánska škola na

výučbu prvej pomoci, ktorú založil v Berlíne v roku 1881 J. F. A. Esmarch.

PRVÁ POMOC VČERA A DNES

Prvé civilné záchranné služby vznikali ako združenia dobrovoľníkov, z ktorých zvyčajne len malú časť tvorili zdravotníci. Sanitky boli stále prispôsobené viac na prepravu osôb ako na samotné ošetrovanie. Ich vybavenie tvorili len nosidlá alebo miesto kde si mohol zranený ľahnúť a základné vybavenie na ošetrovanie zranení ako obvazy, škrtidlá a dlahy.

V roku 1938 vyslovil nemecký chirurg Kirschner prevratnú myšlienku: „Ranený sa nikdy nemôže dostať k lekárovi tak rýchlo, ako sa môže lekár dostať k ranenému.“ Na túto jeho myšlienku nadviazali v roku 1953 profesori K. H. Baurer a R. Frey, ktorí napísali prácu Clinomobil. V tejto práci predložili návod poskytovania profesionálnej zdravotníckej pomoci priamo na mieste nešťastia. Ich víziou bol autobus prerobený na operačnú sálu s kompletným vybavením, kde by pracoval lekár a sestra.

Týmto počinom položili základy moderného systému záchranných zdravotných služieb, kde v špičkovo vybavených ambulanciách jazdia záchranári a lekári schopní poskytnúť odbornú pomoc priamo na mieste nešťastia a zabezpečiť rýchly, pohodlný a bezpečný transport zraneného do nemocnice

